

Arachne brzy oslaví 30 let

Pro ty, kteří o Arachne dosud neslyšeli, jde o sdružení pořádající přírodovědně zaměřené akce především pro středoškolské studenty. Od počátku činnosti spolupracuje s Biologickou sekci Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, ze které pochází většina organizátorů a lektorů, ať už jde o současné studenty, nebo absolventy.

Jaké akce Arachne nabízí?

Během roku se konají zpravidla tři akce – jarní, letní a podzimní. Jezdíme na místa po celé České republice, na některá se rádi vracíme. Pokud s námi účastník začne jezdit už v prvním ročníku střední školy, zpravidla se až do maturity nepodívá dvakrát na stejné místo.

Letní soustředění, na které bývá tradičně upoutávka v Živě, trvá 14 dní a koná se v době letních prázdnin. Náplní jsou přednášky, diskuze, laboratorní cvičení i terénní exkurze a výlety. Odborná témata sahají od základních biologických konceptů až po vysoce specializované a aktuální oblasti výzkumu. Během let se přednášky i přednášející střídají, aby byla zachována pestrost. Nedílnou součástí soustředění jsou vědecké projekty. Během tří dnů účastníci po skupinách obvykle dvou až čtyř osob bádají na tématu pod vedením svého vedoucího. Některé projekty řešitelé pohltí natolik, že jim během soustředění věnují času mnohem více. Témata jsou rozličná, od molekulárních, kde se např. testovaly potraviny na přítomnost geneticky modifikovaných organismů, přes průzkum terénu s hledáním vzácných druhů rostlin a živočichů po sledování chuťových preferencí mravenců nebo výběru materiálu při stavbě schránky chrostíků. Nechybějí ani projekty s výraznějším chemickým i fyzikálním přesahem, např. izolace vonných látek z rostlin, měření obsahu kofeinu v kávě nebo měření reakčního času člověka na světelné či akus-

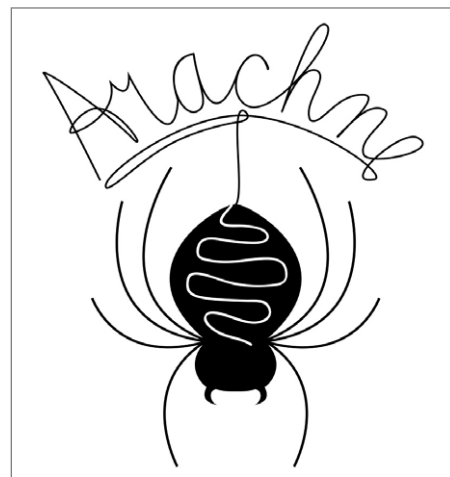
1 Terénní práce během projektu zabývajícího se ekologickými nároky mechorostů. Foto Z. Chumová

tické podněty. Projekty se mění každým rokem, čím bláznivější nápad, tím nadšenější účastníci a zajímavější výsledky. V závěru soustředění se koná konference, kde jsou výsledky projektů představeny formou posterů a krátké prezentace. Kvalita výstupů každoročně roste, za většinu z nich by se nemusel stydět ani zkušený vědec.

Vedle odborného programu je pro letní Arachne typická také jeho další část, dalo by se jí říkat celotáborová hra. Prolíná se celým soustředěním a přidává pozadí všem neobdobným aktivitám od rozcviček přes odpolední hry po večerní zpívání z každoročně připravovaného tematického zpěvníku. Někdy se v rámci akce přesuneme do daleké země, jindy do dávné historické epochy. Loni jsme v létě slavili 14 dní Vánoce, předloni se dostali z podzemí až do Středomozí, v r. 2023 trávili čas na středověké univerzitě a rok předtím jsme měli Arachne pohádkové. Co nás čeká letos, na to se můžete podívat na našich webových stránkách. Jisté je, že se účastníci budou odpoledne, večer a někdy i v noci odraťovat při kreativních, logických a sportovních hrách, které prověří jejich tvořivost i týmového ducha.

Podzimní Arachne probíhá nejčastěji o podzimních prázdninách. Specifické je tím, že se kromě nových účastníků mohou zapojit i starší „arachniáci“, takže se na akci mísí několik věkových skupin. Tomu je uzpůsoben program, kdy se snažíme trávit hodně času venku na výletech, brigádách nebo terénních exkurzích. Značná část je věnována i „mimoodbornému“ programu.

Jarní soustředění nemá stanovený konkrétní termín, trvá zpravidla čtyři až pět dní a bývá převážně odborně zaměřené. Je určeno středoškolákům a studentům prvních

ročníků vysokých škol, kteří často pomáhají s programem. Ani zde nechybějí projekty, byť pouze jednodenní. Většinu času trávíme na odborných výletech a vycházkách.

Pod Sdružení Arachne patří též Fluorescenční noc (fluorescencinoc.arach.cz), víkendové soustředění, jehož náplní jsou odborné přednášky, terénní exkurze, praktická cvičení a biologické diskuze. Účastníci si mohou také vyzkoušet práci s fluorescenčními mikroskopy. Akce probíhá několikrát do roka v prostorách Přírodovědecké fakulty UK.

Pozornost si zaslouží i korespondenční seminář Biozvěst, který pod Arachne spadá. Tři série úloh jsou v průběhu roku zveřejňovány na stránkách biozvest.arach.cz nebo rozesílány e-mailem, pokud se na uvedeném webu přihlásíte k jeho řešení. Řešitelé mají vždy dva měsíce na vypracování úloh, poté se dozvědí autorská řešení a jak si vedli. Za odměnu ti nejlepší vyrazí na týdenní expedici, každý rok na jinou zajímavou lokalitu v České republice.

Jsmo rádi, že se našich akcí může účastnit každý středoškolák u nás i ze Slovenska se zájmem o biologii. Přestože má většina účastníků zkušenost s Biologickou olympiádou, někteří i na mezinárodní úrovni, její absolvování není podmínkou účasti. Právě pestrost zkušeností a společný zájem o biologii vytvářejí z Arachne mimořádné přátelskou komunitu, která se navzájem podporuje a inspiruje. Není výjimkou, že se bývalí účastníci po letech vracejí jako pomocníci, přednášející nebo členové organizačního týmu.

Ačkoli je současná situace kolem financování podobných akcí ze strany Ministerstva školství nejistá a podmínky podpory se pro nás stále zpřisňují, odhodlání pokračovat zůstává pevné. Chuť věnovat čas mladým biologickým talentům totiž sdílají také vědci z řady institucí napříč naší republikou. Velké poděkování proto patří generálnímu partnerovi – skupině BTL, Nadačnímu fondu IOCB Tech, Přírodovědecké fakultě UK a časopisům Živa a Vesmír za finanční i věcnou podporu. Díky nim můžeme pořádát akce v podobě, v jaké si přeje – takové, z nichž si účastníci neodvážejí jen nové znalosti a nadšení pro přírodní vědu, ale často i přátelství na celý život.

Chcete-li se o Arachne dozvědět více, prohlédnout si zápisy a fotografie z akcí, ukázky posterů, prolístat zpěvníky nebo se přihlásit k odběru novinek, navštivte web arach.cz. Těšíme se na nové tváře!